Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 129.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 8 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Ream.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska nadpowietrzne i różne uwagi.
	6	27 4. 57	+13, 8	5, 98	Wschodni słaby	Pochmurno	
6	2	4. 06	22, 8	8, 36	Pn. Wschodni ,,	,,	
	10	4 02	17. 4	7 32	Zachodni ,,	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

(A. N.) Grób Zajączkowskiego rozrzucony! nadgrobek z miejsca usunięty a nawet znak święty krzyża zawieszono na blizkiém drzewie. Ten czyn widoczne nosi piętno demonstracyi politycznéj, i świadczyć będzie w najpóźniejsze czasy, o gwałtowności tych partyj, które w naszéj epoce toczą walkę o śmierć i życie, — o ogromie téj nienawiści politycznéj, która nieochłodnie ani na cmentarzu, nie szanuje ani grobu, nie umilknie ani przed trupem. — Czyli po kapitulacyi z żyjącemi wrogami jest pięknie, szlachetnie lub może odważnie mścić się nad umarłemi?. Zdrajca swojéj ziemi, nie wart w niéj spoczywać. Przyznaję, — ale niechże natenczas ta ziemia, na któréj się urodził, jeżeli go strawić nie może, niech go sama wyrzuci, ale jéj pomagać do tego, to nie jest rzeczą ludzi,— to należy do powołania hyeny.— Ale ta ziemia musi mieć albo dobry żołądek, albo musi myśléć inaczéj, jak my wszyscy, a zapewnie tak jak ten, któregoście wizerunek zdjęli z grobu, a którego religia przebaczenia jest wyższą, niżeli kwestya reprezentacyi ludów, niż wolność druku, wyższa nad kwestye centralizacyi paryzkiéj i naszych komitetów, wznioślejsza nawet niżeli kwestya niepodległości naszego Narodu.

Ta ziemia zapewne tak myśli, a to samo robactwo będzie toczyć muzgi nasze demokratyczne, które gnieździ się teraz w roztrzaskanéj czaszce prezesa komissyi śledczéj. Święty niech nam będzie dla tego sen umarłych, świętym grób a nadewszystko święte godła religii.

AUSTRYA.

Wiedeń 3 Czerwca. Dzisiaj odjeżdża wielka deputacya do Insbrucka ze 100 osób wszystkich klass złożona. Ma to być ostatnia jaka do Cesarza odejdzie, i jeźli J. C. Mość w przeciągu 14 dni nie wróci lub nie przyszle namiestnika, rząd tymczasowy zostanie bezzwłocznie zaprowadzonym. Tak niezmiennie postanowiono, już bowiem sprzykrzyła się ta zabawa w suplikanta. Owa nieszczęsna ucieczka zachwiała głęboko powagę tronu, i łatwo być może początkiem nowéj dla Austryi ery.

Według doniesień z Insbrucka daty 1 b. m., wiadomość o wypadkach wiedeńskich 26 Maja, skłoniła arcy-xięcia Jana który miał w imieniu Cesarza jako namiestnik przybyć do Wiédnia, do odłożenia na późniéj swojego wyjazdu. Arcy-xiążę Jan miał się wielce zasmucić tą wiadomością; spodziéwają się wszakże iż Cesarz po krótkim w Insbrucku pobycie uda się do zamku Persenburg pod Mölk, a ztamtąd wróci do stolicy. Baron Wessenberg miał posłuchanie u Cesarza i przedstawił mu swój programat jako minister spraw zagranicznych, który J. C. Mość potwierdzić raczył. Cesarz ani teraz ani kiedyindziéj nie opiérał się nabytkom 13 Marca i 15 Maja, i gani nawet niezręczny i kary godny zamach 26 Maja przeciw opinii publicznéj. Spodziéwają się tu jutro powrotu Barona Wessenberga. Baron Dobblhof pozostanie przy osobie Cesarza.

— *Dnia 4 Czerwca.* —

Wczoraj o 10 wieczór odbyła się przed aulą uniwersytecką uroczystość pobratania studentów z gwardyą Narodową; przy téj sposobności sławny Strauss z swoją orkiestrą wykonał Marseliesę wśród powszechnego entuzyazmu. Arcy-xiążę Stefan wrócił z Insbrucka statkiem parowym i niedotykając miasta pospieszył do Pesztu. (G. Wr.)

Biórokracya zaczyna się z Wiédnia wynosić a emigracya jéj podobniejsza do ucieczki. Zdaje się, iż Wiedeń przejdzie przez wszystkie koleje pierwszéj rewolucyi francuzkiéj, i przy całéj obawie republiki przyzwyczaja się pod rządem komitetu obywatelskiego któremu sami nawet ulegają ministrowie, do form republikańskich. Wczoraj poseł angielski Lord Ponsomby wyjechał do Insbrucka.

Komitet obywatelski, na skutek obiegających pogłosek, zapytał ministeryum wojny jaka jest ilość wojska w Wiédniu i okolicach, tudzież dla czego garnizon konsygnowany jest w zamkowych koszarach przed któremi stoją nabite armaty. Minister odpowiedział, co do pierwszego, znajduje się w Wiédniu 7,000 w okolicy zaś 2,000 wojska, co do

2go zaś, komendant wojskowy udzieli żądanych objaśnień.

Lwów 3 *Czerwca.* W skutek wezwania Cesarza z d. 26 Maja b. r. wyjechał gubernator dzisiaj do Insbrucka w celu uformowania nowego ministeryum. Rządy krajowe oddał aż do dalszego rozporządzenia w ręce komenderującego jenerała który za porozumieniem się z vice-prezydentem guber. działać będzie. *(D. P.)*

CZECHY.

Praga 3 *Czerwca.* Wczoraj odbyło się uroczyste otwarcie sejmu sławiańskiego. Orszak wyruszył z Muzeum narodowego. Poprzedzał go oddział sławaków z dwoma chorągwiami z których jedną trójkolorową niósł sławak, drugą białą z pąsowém czech w stroju narodowym. Postępował daléj chór śpiewaków którzy w czasie pochodu śpiewali pieśni sławiańskie. Następnie deputacye krajów sławiańskich podług ustanowionych poprzednio sekcyj; 1) Czechów, Morawów i Szlązaków, 2) Polaków i Rusinów, 3) Kroatów, Dalmatów, Sławaków i t. d. Po odbytém nabożeństwie w kaplicy Kiryłła i Metodiusza udał się orszak tym samym porządkiem na wyspę Zofińską której sala w herby i chorągwie wszystkich państw była ubraną. Baron Neipperg zagaił zgromadzenie krótką przemową, a po nim wybrany na prezesa według starszeństwa dziejopis Pallacky. Po odczytaniu nazwisk członków zgromadzenia kilku mowców mianowicie Szafarzyk, Kaubek i inni wstępując z kolei na mownicę obudzili zapał powszechny i do łez wzruszyli słuchaczy. Część deputowanych po ukończeniu posiedzenia została na wyspie gdzie się odprawił uroczysty bankiet braterstwa. (G. Wr.)

Wiadomości zagraniczne.

POLSKA.

(Wyjątek z listu) 22 Maja. — U nas zupełnie spokojnie. Miałem niejaki czas wielu Rossyan na kwaterze, ale ci zaprawdę lepiéj się z nami obchodzili, niż z wami ucywilizowane pruskie wojsko! Nie możesz sobie ani wystawić oburzenia żołnierzy rossyjskich, kiedy widzieli, jak pruskie huzary za nieszczęśliwemi chłopami po polach się uganiali i rąbali. Moskale nie tają się z tém, że niecierpliwie oczekują chwili w któréj wyruszą na Prusaka i pomszczą się za gwałty dopełnione na Polakach. Wielu naszych urzędników, nawet jen. Read dowodzący wojskami nad granicą, publicznie oświadczyli, że Cesarz ma zamiar uczynić dla swoich polskich poddanych coś takiego, co nawet przewyższy najśmielsze ich nadzieje, a to w nagrodę za spokojne zachowanie się w latach 1846 i 1848.

Ztąd pochodzi że poczta warszawska formalnie oblężona co dzień w godzinach kiedy przychodzi wóz petersburski, bo wszystko chciwie wygląda szczęsnego ztamtąd doniesienia. *(D. P.)*

PRUSSY.

Berlin 4 *Czerwca.* — Uroczystość dzisiejsza tak pod względem zewnętrznéj wzniosłości jak i wewnętrznego znaczenia pozostawia w tyle, wszystko cośmy dotąd podobnego widzieli. Lud wynurzył wdzięczność swoją bohaterom marcowym w sposób godny i wzniosły, lud w swoich najszlachetniejszych częściach składowych pokazał, że uważa rewolucyą jako nietykalną świętość, i że mocne ma postanowienie wystąpienia przeciw tym wszystkim, którzyby na tę świętość targnąć się ważyli. Wszyscy co w tym pochodzie do miejsca spoczynku poległych za wolność udział mieli, dowiodli, że pojmują całą ważność obecnéj chwili i pojmują historyą. — Około 3 po południu zebrano się przed nowym kościołem. Nie przejrzana była liczba chorągwi wszystkich cechów i związków robotniczych, wszystkich politycznych klubów, wszystkich uzbrojonych korpusów i gwardyi obywatelskiéj, która wprawdzie bez broni ale z znakami stopni w ogromnéj massie zgromadziła się. Przeszło 20.000 ludzi w największym porządku wyruszyło z placu żandarmów około zamku królewskiego przez królewską ulicę do Friedrichshayn. 150 do 200 członków zgromadzenia ustawodawczego towarzyszyło pochodowi który trwał całe dwie godziny; przyjęto ich z największym zapałem, równie jak deputacye Wrocławską, Frankfórtską, Hamburgską, Szczecińską, Poczdamską, Magdeburską i t. d. Piętnaście band muzycznych poprzedzało olbrzymi ten orszak. Na najwyższém miejscu cmętarza wzniesiono mownicę, z której dali się słyszéć hr. Reichenbach, Held, Jung i inni, którzy pełnemi zapału mowami wywołali powszechny entuzyazm dla świętéj sprawy rewolucyi, któréj nabytków wszyscy strzedz i do ostatniéj kropli krwi bronić poprzysięgli. Niech się ztąd przekonają zwolennicy reakcyi, że ich potęga jest czczém mamidłem.

N. Pan udzielić raczył ministeryum stanu następujące pismo J. K. Mości xięcia Pruskiego, z upoważnieniem podania go do powszechnéj wiadomości. — Berlin d. 4 Czerwca 1848. Prezes ministeryi stanu (podp.) *Camphausen.*

Donoszę Waszéj Król. Mości, że stósownie do Jego rozkazu opuściłem Londyn i przybyłem na ląd stały. Uważam obecną chwilę za najstósowniejszą, aby znany W. K. Mości mój sposób myślenia z którém wracam do ojczyzny, raz jeszcze otwarcie wynurzyć. Mam nadzieję że swobodne instytucye, do których stałego ugruntowania W. K. Mość teraz zastępców ludu powołałeś, przy łaskawéj Boga pomocy, coraz więcéj na dobro Pruss rozwijać się będą. Temu rozwinięciu ufnie i wiernie poświęcać będę wszystkie siły moje i niecierpliwie wyglądać chwili, w któréj będę mógł, układającéj się obecnie między W. K. Mością a jego ludem na drodze sumiennych obrad ustawie konstytucyjnéj, to dać przyzwolenie, jakie taż ustawa dla następcy tronu postanowi. — Bruxella d. 30 Maja 1848 r. (podp.) Xiążę Pruski. *(D. P.)*

Berlin 5 *Czerwca.* Na posiedzeniu w d. 3 b. m. wniosek deputowanego Nees aby z łona zgromadzenia wysłać deputacyą towarzyszącą uroczystemu pochodowi do Fridrichshain przez uczniów za-

mierzonego dla uczczenia poległych wczasie rewolucyi, po krótkich debatach pomimo przyjęcia wniosku do głosowania, został jednak większością głosów odrzucony.

Deputowany Baltzer przeczytał wniosek następujący:

„Wysokie zgromadzenie zechce przyjąć uchwałę Niemieckiego narodowego zgromadzenia z d. 27 maja, które jest następujące: „„Zgromadzenie narodowe Niemieckie jako organ wyszły z woli i wyborów, przeznaczony do ugruntowania jedności i politycznéj wolności Niemiec, oświadcza, iż wszelkie uchwały pojedynczych niemieckich konstytucyj, które nie zgadzają się z zasadami powszechnéj konstytucyi Niemiec, jedynie według zasad ostatniéj będą obowięzującemi.“ “

Następnie w nieobecności deputowanego Richtera, vice-prezydent Waldeck odczytał wniosek tegoż, któren jest:

1) Wystawienie narodowego pomnika dla tych żołnierzy, którzy pod czas walk marcowych w Berlinie, pozostając wiernemi swéj przysiędze i posłuszeństwu, śmierć znaleźli.

2) Wyznaczenie pensyj żołnierzom którzy w walkach tych inwalidami pozostali.

Wniosek ten został przez dostateczną liczbę członków poparty.

Następnie zarówno przyjętym został wniosek deputowanego Steinbeck, żądającego, aby prawo wyborów na obszerniejszéj podstawie zostało zastósowane i co do reprezentacyi w administracyi komunalnéj.

Poczém deputowany Pokrzywnicki według dziennego porządku odczytał interpellacyą do ministra wojny:

Sprawdzaż się to, że poseł rzeczypospolitéj francuzkiéj, co do swoich wniosków tyczących sprawy polskiéj, otrzymał następną odpowiedź, od P. ministra spraw zagranicznych:

1) „Wielkie Xięztwo jest wolném ogłoszone, i takowemu ma być nadana wolna konstytucya.“?

2) „Czy p. minister spraw zagran. zawiadomił rzeczpospolitą francuzką, „iż granice dla hufców Polskich, chcących wziąść udział w oswobodzeniu ojczyzny otwartemi zostaną.“?

Na powyższe pytania minister stanu Arnim odpowiedział, iż to są tylko pogłoski, nieoparte na żadnéj podstawie, a przeto nie zasługujące być rozstrząsanemi.

Deputowany Pokrzywnicki odpowiedział:

„Jeżeli p. minister spraw zagranicznych uważa to za pogłoski, muszę przeto wskazać źródło, z którego takowe czerpałem. Jest to mowa Lamartina w izbie deputowanych Francyi. On mówi:

„Król jeszcze przed rewolucyą, przedsiewziął niektóre zobowiązania, które później dla reorganizacyi Polski wypełnił. W kilka dni po rewolucyi oświadczył król naszemu posłowi, że przyrzeczenia swoje akuratnie wypełni. On uczynił jeszcze więcéj, W. X. Poznańskie zostało ogłoszone za wolne, i otrzymało liberalną konstytucyą. Król Pruski pisze nam, że mogą być granice otwarte dla hufców Polskich, którzy chcą wziąść udział w oswobodzeniu Ojczyzny.

„Bezpośrednio wtedy wybuchła nienawiść, zamieszanie i nieprzyjazne kroki pomiędzy familiami i pokoleniami, król wysłał wojska, dla interweniowania w tych walkach, które obryzgały krwią młodą wolność Polaków.“

Wniosek ten, na zapytanie vice-prezydenta Waldek, został przez zgromadzenie popartém, wskutek czego minister Arnim zasadzając się na tém, że w interpellacyi takowéj król jest wmięszany, a nadto gdy interpellacya ta nie była mu wiadomą z dziennego porządku, odpowiedź przeto na takową odłożył na późniéj. (P. S. A.)

FRANCYA.

Paryż 1 *Czerwca.* Komisya wyznaczona do roztrząsania wniosku tyczącego stosunków deputowanych będących urzędnikami orzekła: „Członkowie zgromadzenia narodowego nie mogą być urzędnikami, w razie gdyby już niemi nie byli; zarówno nie mogą być wzywanemi podczas swojéj reprezentacyi. Wyjęci są od tego ministrowie, podsekretarze stanu, prefekt policyi, Mer Paryża, naczelnik gwardyi narodowéj i jeneralny prokurator Paryża. Żaden z takowych urzędników reprezentantów nie może ani dyet, ani kosztów pobierać. Żadnemu z reprezentantów nie będących urzędnikami, nie wolno zrzekać się dyet. Reprezentanci mogą przyjmować nadzwyczajne lub tymczasowe missye, wewnątrz i zewnątrz kraju.“

Minister spraw wew. przypomniał okólnikiem prefektom departamentów, że na mocy dekretu królowéj hiszpańskiéj, wszyscy tamtejsi zbiegli mogą do swego powrócić kraju, wzywa przeto prefektów, aby dekret ten podał do wiadomości stron interessowanych, aby niezwłocznie z amnestyi téj korzystali. Potrzebnym mają być zasiłki pieniężne dostarczone.

Wzorowy folwark Rotszylda Suresne, stał się pastwą płomieni. (P. S. A.)

WŁOCHY.

Wiedeń 3 *Czerwca.* W téj chwili nadchodzą wiadomości z Conegliano z d. 2 b. m. według których feldm. Welden tegoż dnia posunął się ku Treviso w zamiarze uderzenia na to miasto. Przez Belluno przybył kuryer z Werony z wiadomością, że marszałek Radecki 27go maja wieczór na czele 36,000 wyruszył ku Mantuy, zaś feldm. d'Aspre ku Wicenzy, 28 i 29 przyszło do świetnych utarczek, i marszałek miał wziąść tyły armii Karola Alberta, pułk przyboczny Króla sardyńskiego miał być w tych zajściach zniesionym. Przez Tarvis przybył inny kuryer z wiadomością, że Piemontczycy w pełnym są odwrocie. Co chwila oczekujemy urzędowych raportów marszałka. (G. w. W.)

Donoszą z Bologni 23 maja, że dniem wprzódy Modena oświadczyła, iż chce być wcieloną do Piemontu i stanowić wraz z Lombardyą, Parmą, Piacenzą i Wenecyą, Królestwo wyższych Włoch, pod konstytucyjném berłem Karola Alberta.

(D. P.)

Wiedeń 5 *Czerwca.* Ministeryum wojny otrzymało następujący raport z głównéj kwatery feldm. Radeckiego w Mantuy z d. 30 maja:

27 wieczór wymaszerowałem z armią moją trze-

ma kolumnami do Mantuy, gdzie nazajutrz wieczór przybyłem, wysławszy jednocześnie jednę brygadę do wyższéj doliny Adygi dla przypuszczenia fałszywego attaku na lewe skrzydło nieprzyjaciela około Pastrengo, aby go w błąd wprowadzić i pochód mój do Mantuy pokryć. Tym sposobem powiodło mi się siły moje ściągnąć na kraniec lewego skrzydła i pod protekcyą fortecy Mantuy która tyłów armii strzegła przeszedłszy Mincio 29, obszedłem w ten sposób całe olbrzymie oszańcowanie, między jeziorem Garda i Mantuą przez czas sześciu tygodni wzniesione. Aby jednak armia wyjść mogła na równią, potrzeba było uderzyć i zdobyć ufortyfikowane stanowiska nieprzyjacielskie przed Mantuą pod Curtatone; co też tego samego dnia przyszło do skutku. Po trzechgodzinnéj i uporczywéj walce linie pod Curtatone zostały zdobyte. Około 2000 ludzi pomiędzy którymi 1 pułkownik i 66 oficerów a oprócz tego cały batalion neapolitański dostało się w niewolę. Wzięto daléj 5 armat, 4 wozy z amunicyą i 1 sztandar. Strata nasza wynosi około 200 zabitych i rannych, między którymi 40 oficerów. *(G. Wied.)*

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 6 do dnia 7 Czerwca.

Chroszczewska Józefa ob., Rej Stanisław hr., Passakas Teodor, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Zubrzycki Józef ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

N. 8620.

CES. KRÓL. DYREKCYA POLICYI.

Miasta Krakowa.

W dniu 21 b. m. skradzionym został w mieście tutejszém passport pod dniem 15 Maja r. b. na podróż do Skonieczny w Cyrkuł Jasielski Panu Gabryelowi Nadolskiemu z strony Ces. Kr. Dyrekcyi Policyi Krakowskiéj udzielony; ktoby przeto o takowym miał jaką wiadomość, zechce o téj donieść C. K. Dyrekcyi Policyi.

Kraków dnia 26 Maja 1848 r.

Za Dyrektora Policyi
Gabriel.
Sekretarz *Ducillowicz.*

Nro 2196.

Konkurs-Verlautbarung.

Bei der—der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration zu Wieliczka in Galizien — untergeordneten k. k. Salinen Bergverwaltung zu Bochnia ist die Stelle des Ersten Kanzlisten, mit welcher die XII. Diäten-Classe, ein Jahresgehalt von 450 fl. (Vierhundert Fünfzig Gulden) CMze und der sistemmäßige Salzgenuß mit 15 Pfund pr. Familienkopf verbunden sind, in Erledigung gekommen.

Bewerber um diese oder im Falle einer graduellen Vorrückung um jene der Zweiten Kanzlisten-Stelle, womit die XII. Diäten-Classe, ein Jahresgehalt von 350 fl. und der sistemmäßige Salzbezug von 15 Pfund jährlich pr. Familienkopf verbunden sind, haben ihre eigenhändig geschriebenen Gesuche mit legaler Nachweisung der erforderlichen Kenntniße im Kanzlei-Registraturs und Konzeptsfache, dann der vollendeten Studien, der zurückgelegten Dienstzeit und endlich der Kenntniß einer slavischen, vorzugsweise der polnischen Sprache, bis 25ten Juny l. J. im vorgeschriebenen Dienstwege hieramts einzubringen, und weiters auch anzugeben, ob und in welchem Grade sie mit einem hieramts dienenden Beamten verwandt oder verschwägert sind.

Von der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration.

Wieliczka am 21 May 1848.

Mam honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż Kancellarya moja Notaryalna z dniem dzisiejszym umieszczona jest w domu przy ulicy Grodzkiéj Nro 84 i 5 zwanym *na Podelwiu*, na piérwszém piętrze.

Kraków d. 1 Czerwca 1848 r.

Sebastyan *Korytowski*,
(2r.) C. K. Notaryusz Miasta Krakowa.

Doniesienia prywatne.

Dobra BODZÓW w Galicyi, pół mili od Krakowa, nad Wisłą, mające gospodarstwo płodozmienne, propinacyą, dziesięcinę, kamień wapienny do robót drogowych, jest do wydzierżawienia od Sgo Jana r. b. 1848. Wiadomość powziąść można w Krakowie pod L. 241 przy ulicy Brackiéj. (2r.)

Wochenrapport.

Vom 29 May bis incls. 4 d. Mts, sind auf der Kr. Oberschlesischen Eisenbahn:
2,353 Personen } befördert worden.
3,053 Centner Fracht }
Die Einnahme betrug fl. 2,426 Xr. 58.

Rapport tygodniowy.

Od 29 Maja do 4 Czerwca włącznie przewieziono Koleją żelazną Krakowsko Górno-szląską:
2,353 osób i
3,053 centnarów frachtu.
Dochód wynosił Złr. 2,426 grajc. 58.